

EXPUNERE DE MOTIVE

Eficacitatea administrării justiției este una dintre coordonatele principale ale statului de drept. În contextul reformei generale a societății românești, îmbunătățirea cadrului legislativ privind activitatea de înfăptuire a justiției, în special simplificarea și accelerarea procedurilor judiciare, creșterea calității actului de justiție, degrevarea instanțelor de judecată reprezintă, neîndoiește, o prioritate absolută.

În scopul îmbunătățirii funcționării justiției prin degrevarea instanțelor de numeroase cauze, Guvernul României a fost abilitat prin dispozițiile art.1 pct. V. poz.1 din Legea nr.324/2001 să adopte Ordonanța privind procedura somației de plată. Totodată, având în vedere situația economică și socială existentă în societatea românească, când costurile unui proces sunt din ce în ce mai greu de suportat de justițiabili, proiectul alăturat se înscrie în cadrul măsurilor impuse de dezideratul de a oferi creditorilor o procedură rapidă și mai puțin costisitoare pentru obținerea titlurilor executorii în vederea realizării creanțelor prin executare silită.

Ordonanța Guvernului privind procedura somației de plată reglementează, astfel, o procedură simplă, operativă, de obținere a titlului executoriu după modelul reglementării din Codul francez de procedură civilă (art.1405-1425), cunoscute sub denumirea de “L’ injonction de payer” (procedura somației de plată). O procedură asemănătoare există și în Codul german de procedură civilă.

Desigur, la elaborarea prezentei ordonanțe, pe lângă modelul legislativ menționat, au fost avute în vedere realitățile autohtone actuale, în ceea ce privește desfășurarea diverselor raporturi juridice convenționale, precum și cerințele legislației noastre aplicabile în materie.

Procedura somației de plată este aplicabilă creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani, asumate prin contract constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege și care atestă drepturi și obligații privind executarea anumitor servicii, lucrări sau orice alte prestații.

Competența este atribuită judecătoriei în cazul cererilor formulate în materie civilă și tribunalului în cazul celor formulate în materie comercială, indiferent de valoarea creanței.

Creditorul unei sume de bani determinate potrivit criteriilor arătate mai sus poate prezenta judecătorului o cerere de executare a creanței, însoțită de orice înscris doveditor al sumei datorate. Judecătorul examinează documentele atașate, fără citarea părților. Când consideră necesar pentru soluționarea cererii, judecătorul

poate, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă referitoare la citarea în pricinile urgente, să citeze părțile pentru explicații și lămuriri, precum și pentru a stăruî în efectuarea plății sumei datorate de debitor ori pentru înțelegerea părților asupra modalităților de plată. Când, în urma examinării dovezilor și primind, dacă este cazul, explicațiile părților prezente, constată că pretențiile creditorului sunt justificate, judecătorul emite ordonanța care va conține somația de plată către creditor, precum și termenul de plată.

Ordonanța cuprinzând somația de plată se va înmâna părții prezente sau se va comunica fiecărei părți, de îndată, prin scrisoare recomandată cu dovadă de primire. Debitorul va avea la dispoziție un termen de o lună, pentru a executa de bunăvoie obligația stabilită sau pentru a ataca ordonanța. În caz contrar, la expirarea termenului prevăzut, ordonanța va fi investită cu formulă executorie potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă. Astfel investită, ordonanța constituie titlu executoriu care se eliberează creditorului, constituind temei pentru efectuarea executării silite. Totodată, titlul se comunică și debitorului.

În cazul în care judecătorul respinge cererea creditorului, procedura somației de plată încetează după parcurgerea acestei etape necontencioase întrucât ordonanța de respingere a cererii de somație nu poate fi atacată prin nici o cale de atac. În această situație, precum și în cazul în care prin ordonanță cererea sa a fost admisă în parte, creditorul poate introduce cerere de chemare în judecată potrivit dreptului comun.

Procedura somației de plată poate cunoaște două etape dacă judecătorul a statuat cu privire la obligația de plată, iar debitorul contestă, în termenul stabilit, ordonanța privind somația de plată. Astfel, în cazul în care debitorul declanșează calea de atac împotriva ordonanței privind somația de plată, introducând acțiune în anulare, etapa necontencioasă a procedurii va fi urmată de o fază contencioasă contradictorie, desfășurată în fața instanței competente pentru judecarea fondului cauzei în primă instanță. Mai exact, în cazul atacării ordonanței cuprinzând somația de plată, dacă valoarea creanței depășește nivelul de competență al judecătoriei, respectiv al tribunalului, dosarul cauzei va fi înaintat instanței competente după criteriul valoric, care poate respinge acțiunea sau o poate admite anulând ordonanța. În acest din urmă caz, la cererea creditorului, aceeași instanță va proceda, în condițiile dreptului comun, la judecarea în fond a cauzei.

Hotărârea prin care a fost respinsă acțiunea în anulare poate fi atacată numai cu recurs de către debitor.

Este de subliniat faptul că reglementarea ține cont de necesitatea asigurării unor garanții suficiente atât debitorului cât și creditorului :

- Cererea și documentele justificative care o însoțesc, depuse de creditor, sunt examinate de un judecător care are libertatea de a respinge cererea, dacă i se pare nefondată.

- Debitorul poate ataca ordonanța cuprinzând somația de plată în termen de o lună după comunicarea acesteia.

- Această procedură simplificată va permite creditorului să obțină rapid un titlu executoriu, în cazul existenței unor obligații ce izvorăsc din contracte sau din

alte înscrisuri ce atestă convenția părților și au ca obiect plata unei sume de bani certe, lichide și exigibile.

Scopul acestei proceduri constă, în mod egal, în degrevarea instanțelor de cauzele care nu sunt cu adevărat contencioase sau care devin, în mod artificial, contencioase. Instanțele eliberate de astfel de litigii pot să se consacre cauzelor cu adevărat contencioase (revendicarea proprietăților mobiliare sau imobiliare, partaje etc.).

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind procedura somației de plată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

**PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE**
